

Enstitüsü : **Lisansüstü Eğitim Enstitüsü**
Dalı : **İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı**
Programı : **İç Mimarlık**
Tez Danışmanı : **Dr. Öğr. Üyesi Aliye Rahşan Karabetça**
Tez Türü ve Tarihi : **Yükseklisans – Ocak 2023**

ÖZET

KONUTLARDA BALKON TASARIMININ BİYOFİLİ KAVRAMI İLE PANDEMİ SONRASI YENİDEN ELE ALINMASI: İSTANBUL BAKIRKÖY ÖRNEĞİ

Selen Nur ÖZBAY

Yüzyıllar boyunca, şehirler farklı savaşlar, salgın hastalıklar ve doğal afetler gibi çeşitli krizlere tanık oldu, ancak şimdi yirmi birinci yüzyılda insanlar yeni çevresel zorluklardan etkileniyorlar: küresel ısınma ve çeşitli pandemiler. Tarihsel olarak baktığımız zaman bulaşıcı hastalıklardan dolayı başlayan pandemi süreci ve salgınlar, dünya tarihi boyunca farklı nedenlerden dolayı farklı şekillerde yayılım göstererek tüm dünyayı etkisi altına almıştır (Pinheiro ve Luis, 2020). Hava, temas veya mikroplar yoluyla viral bulaşmayı önlemek için dünyanın dört bir yanındaki insanların belirli dönemlerde kendilerini evlerinde izole etmesi tavsiye edildi (Dietz ve d., 2020; Byrareddy, 2020). Salgının bulaşma riskinden dolayı, dışarıda giyilen kıyafetlerin havalandırılması veya yıkanması, mekanlarda havalandırma sürelerinin sık sık tekrarlanması, evlerde daha ferah alanların tercih edilmesi gibi birçok durum insanların yaşam döngüsünde değişiklikler yaratmıştır. Pandemi nedeniyle yetkililer tarafından alınan sosyal mesafe önlemleri, yaşam tarzımızı düşünmeye teşvik etmiştir.

Bir zamanlar kamusal alanlarda rahatça hareket edebiliyorken pandemi nedeniyle kısıtlamalar engel teşkil etmeye başladı. Pandemi önlemleri gözden geçirilerek, yapılması gerekenler (alanların düzenlenmesi, fiziksel engellerin ortadan kaldırılması) farklı yapısal değişikliklere gidilmesi (yapı malzemelerindeki değişiklikler, pencereler, balkonlar) konut alanlarının tasarımı için, yaşam kalitesini artırıcı çözümler olarak varlığını göstermektedir (Pinheiro ve Luis, 2020, s.1).

Yüksek ve kompakt yoğunluklu şehirler geliştirmek, sürdürülebilir gelişimi desteklemek, nüfus büyümesini sağlamak ve insanların yerel ve küresel çevre üzerindeki etkilerini azaltma düşüncesi kentleşmenin artmasına olanak sağlamıştır. Bu artan kentleşmeyle, konut balkonlarının en çok istenen mimari öğelerden biri olduğu fikrini vurgulayarak, bu mimari elemanın, halkın memnuniyetini ve şehirlerde yaşana bilirlilik algısını artırabileceği düşüncesiyle araştırma yapılmaktadır. Dahası, mevcut pandemi krizi, evlerde özel bir dış mekân alanına sahip olma isteği bu kolektif iradeyi güçlendirmektedir. Bilim adamları, bu tür küresel bir krizin son olmayacağını ve insanların olası pandemileri uzun vadeli planlarla hesaba katması gerektiğini öne sürdüler (Morse ve diğerleri, 2012; Smith ve diğerleri, 2014).

Kısıtlamalar sırasında hem fiziksel hem de sosyal refahın yeniden sağlanması için, konutlardaki balkonların giderek artan kullanımı ve değer kazanması 'yeni kamusal alan olarak' ev tasarımına dahil edilmesinin önemini göstermektedir. Kentlerde yaşam kalitesinin değerlendirilmesinde başlıca faktörlerden biri yarı açık ve yarı özel alanlardır. Yarı açık alan olarak balkon, en az bir tarafı açık (çıkıntılı veya yarı çıkıntılı), özel (ev) ve kamusal (cadde) arasında tampon görevi gören dışa dönük eşik alanıdır (Aronis, 2009). Konut dairelerinde balkonlar, boş zamanların tadını çıkarmaya, komşularla sosyalleşmeye ve temiz hava almaya kadar değişen günlük yaşam hareketlerine katkıda bulunur (Aydın ve Sayar, 2020).

Konutlarda dışarıyla teması sağlayan mimari eleman olan balkonlara yönelik / balkon tipolojilerinin yeniden değerlendirilmesi üzerine çalışmalar, çözümler ve yaratıcı fikirler önermek hedeflenmiştir. Bu çalışma, konut balkon tipolojilerinin biyofili tasarım ile değerlendirerek etkilerinin kapsamlı bir şekilde inceleyerek araştırmak

amaçlanmıştır. Balkonların çevresel faktör etkenleri yönünden durumu değerlendirilip, İstanbul'un coğrafi özelliği, iklim koşulları ve çevresel etkenleri bağlamında konut balkonları irdelenmiştir. Çalışmaya, pandeminin etkisiyle özellikle konutlarda yarı açık alanların (balkonlar) artan rolü ve biyofilik tasarım parametreleri hakkında bir literatür taraması ile başlanmaktadır. Yapılan literatür taramasında, morfolojilerine ve sınır sistemlerine göre balkon tiplerini sınıflandırılması gerçekleştirilmiştir. Bu balkon tiplerinin iç mekâna; termal konfor, iç hava kalitesi, görsel konfor ve akustik konfor olarak etkileri araştırılmak istenilmiştir. Çalışmanın amacı, insanların yapılı çevrede kültürel özelliklerini, eylemlerini, alışkanlıklarını, biyofilik tasarım kavramı doğrultusunda doğa bilincini mekâna aktararak, insanların günlük aktivitelerini sağlıklı ve bilinçli ortamlarda gelişmesine olanak sağlamasıdır. Doğa ile iletişim kurulan, doğaya ayak uyduran, çevre bilincine sahip olan, bir kültür düşünüldüğünde, tasarlanan balkon mekanlarının da 'insanı fiziksel ve psikolojik açıdan sağlıklı olmaya yönelten etkisi' yönünde olduğunu destekleyen niteliktedir. Araştırma yönteminin bir parçası olarak anket hazırlanıp, balkonla ilgili düşünceler, balkonların fiziki tutumları, pandemi öncesi ve sonrasında balkonda geçirilen zaman ve istenilen balkon tasarımı hakkında görüşler toplanılmıştır. Veriler titizlikle analiz edilip, yeni biyofilik balkon tasarım stratejilerine yol gösterici unsurlar oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Biyofili, Biyofili tasarım, Pandemi, Balkon, Balkon Tasarımı

University : **Istanbul Kültür University**
Institute : **Graduate Education Institute**
Department : **Interior Architecture and Environmental Design**
Programme : **Interior Architecture**
Supervisor : **Dr. Öğr. Member of Aliye Rahşan Karabetça**
Degree Awarded and Date : **MA – January 2023**

SUMMARY

RECONSIDERING THE BALCONY DESIGN IN HOUSINGS WITH THE CONCEPT OF BIOPHILIA AFTER THE PANDEMIC: THE CASE OF ISTANBUL BAKIRKÖY

Selen Nur ÖZBAY

Over the centuries, cities have witnessed various crises, such as different wars, epidemics, and natural disasters, but now in the twenty-first century people are affected by new environmental challenges: global warming and various pandemics. Historically, the pandemic process and epidemics that started due to infectious diseases have occurred many times throughout the history of the world (Pinheiro and Luis, 2020). In order to prevent viral transmission through air, contact, or germs, people around the world were advised to isolate themselves at home at certain periods (Dietz et al., 2020; Byrareddy, 2020). The idea of developing high and compact density cities, supporting sustainable development, ensuring population growth and reducing the effects of people on the local and global environment has enabled urbanization to increase. With this increasing urbanization, emphasizing the idea that housing balconies are one of the most desired architectural features, it is aimed to investigate that this architectural element can increase the satisfaction of the people and the perception of livability in cities. Moreover, the current pandemic crisis, the desire to have a special outdoor space in homes strengthened this collective will. Scientists have

suggested that such a global crisis will not be the last, and that people should account for possible pandemics with long-term plans (Morse et al., 2012; Smith et al., 2014).

Social distancing measures taken by authorities due to Covid encouraged us to think about our lifestyle. While it was once able to move freely in public spaces, restrictions began to pose an obstacle due to the pandemic. Pandemic measures are reviewed and what needs to be done (arrangement of areas, elimination of physical obstacles) and different structural changes (changes in building materials, windows, balconies) show the existence of solutions to improve the quality of life for the design of residential areas (Pinheiro and Luis, 2020, p.1). In order to restore both physical and social well-being during constraints, the increasing use and appreciation of balconies in dwellings demonstrated the importance of their inclusion in home design as a 'new public space'. One of the main factors in the evaluation of the quality of life in cities is the semi-open and semi-private area. As a semi-open space, the balcony is an outwardly oriented threshold area that acts as a buffer between at least one side open (protruding or semi-overhanging), private (home) and public (street) (Aronis, 2009). In residential apartments, balconies contribute to daily life movements ranging from enjoying leisure time, socializing with neighbors and getting fresh air (Aydın and Sayar, 2020).

It is aimed to propose studies, solutions and creative ideas on the re-evaluation of balconies/ balcony typologies, which are architectural elements that provide contact with the outside of the houses. This study aims to investigate the effects of residential balcony typologies with a comprehensive review by evaluating them with biophilia design. The status of the balconies in terms of environmental factors was evaluated and the housing balconies were examined in the context of the geographical characteristics of Istanbul, climatic conditions and environmental factors. The study begins with a literature review on the increasing role of semi-open spaces (balconies) and biophilic design parameters, especially in houses, due to the impact of the pandemic. In the literature review, it enabled us to classify balcony types according to their morphology and border systems. It was aimed to investigate the effects of these balcony types on the interior in terms of thermal comfort, indoor air quality, visual comfort and acoustic comfort. The aim of the study is to enable people to develop their daily activities in healthy and conscious environments by transferring their cultural characteristics, actions, habits, and natural consciousness to the space in line with the concept of biophilic design in the built environment. Considering a culture that communicates with nature, adapts to nature, has environmental consciousness, and learns from it in every sense, it supports the fact that the designed balcony spaces have an effect on 'directing people to be physically and psychologically healthy'. As part of the research method, a questionnaire was prepared and opinions were collected about the thoughts about the balcony, the physical attitudes of the balconies, the time

spent on the balcony before and after the pandemic, and the desired balcony design. The data were analyzed meticulously.

Keywords: Biophilia, Biophilic design, Pandemic, Balcony, Balcony Design

